

UNA COLLA SARDANISTA DE MATARÓ L'ESPIGA D'OR (1946-1958)

La primera notícia que trobem de la constitució d'aquest grup, ens la dóna el butlletí intern de la delegació d'Unió Excursionista de Catalunya de Mataró, el març de l'any 1946. Assenyala que, com una activitat paral·lela a la secció d'estudis, s'ha creat aquest grup, «el cual trabajará en el estudio y divulgación de nuestro folklore...» i «que actuará como un grupo de sardanas que, con el nombre de *Espiga d'Or* llevará nuestro emblema a todas las audiciones posibles que se celebren de nuestra danza».

Pel que veiem, això anava juntament amb el Curset de cançons de muntanya que, dirigit pel soci i professor Joan Tutó, es preveia d'iniciar.

Com a vocal va ser designat Francesc Vilar i Vidal; i, en constituir-se la colla, seria el cap dansaire del grup, i especial animador i conductor de la seva naixença en aquest primer periple.

El mes d'abril Josep Punsola i Vallespir creà i dedicà un poema, per a aquest novell grup, que es diria *L'Espiga d'Or*, i recalçà que aviat li seria adaptada música per a sardana pel mestre Joan Tutó.

«L'Espiga d'Or

Hem escollit l'espiga d'or
perquè ens parlava de cosa sagrada,
de ferment bo dins el cor
i d'unitat de garbera daurada.
I de terrers curulls de juny
plens de roselles dels colors més folls
i de blat estret dins del puny
cara als camins que hem besat de genolls.
L'espiga moguda pel vent
era la mà que escrivia una ruta
en el màgic cel esplendent,
en el blau de la calma absoluta.
I ara aquesta mà ens ensenyava
a estrènyer ben fort la mà dels companys,
tancant el cercle que ens guardava
totes les segues que hem fet en mil anys.

Perquè duem a dins del cor
la terra que ens dóna vida,
perquè ens fem nostra la crida
de tots els anys que s'han mort,
per tot el que no s'oblida
hem escollit l'espiga d'or.»

Pel juny, el grup ja comptava amb una ensenya que es duia a les audicions de sardanes que es celebraven. El delegat donava compte als interessats dels concursos que es celebrarien per participar-hi.

A l'agost, fou notícia que a Espiga d'Or li havia estat atorgat el cinquè premi en el concurs local convocat i organitzat per l'Sport Mataronés, i també el desè lloc en el concurs celebrat al camp del Club Deportivo Mataró.

Com veiem, el començament de la colla fou ben agradable, i en una nota es feia saber que el grup concorreria a totes les audicions, i que els interessats podien consultar els detalls de la típica dansa al local social.

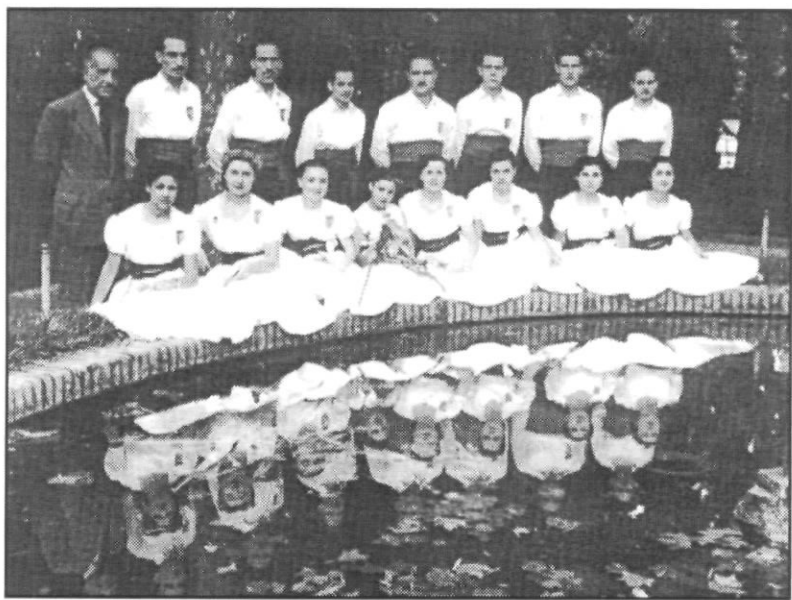
Més endavant, el novembre del mateix any 1946, el grup col·laborà en una exhibició de sardanes al poblet de Dosrius, i al festival-homenatge tributat al compositor Vicenç Bou que Sport Mataronés convocà, i al qual van participar el

poeta Josep Punsola i el rapsode Josep Reniu amb el recital de poesies seves; com deia la nota, «fue muy aplaudido en las composiciones que magistralmente interpretó».

Deixem enrere aquest primer any d'activitats: el següent, el 1947, trobem notícia que la direcció tècnica del grup anà a càrrec de Pere Gurri. D'aquesta manera, ens consta que la colla adquirí una experiència que, gràcies als coneixements de sardana que tenia aquest director, va aconseguir situar-se molt bé en els concursos que en el futur prendria part. Podem considerar Pere Gurri com un dels primers associats d'UEC a fer néixer el grup en el si de l'entitat.

Fruit d'això, fou el segon premi de conjunt en el Concurs de sardanes celebrat a Cardedeu, i la participació a l'Aplec de Calella i al de Canet de Mar. I cal remarcar que, per Les Santes, la Festa Major de Mataró, la colla obtingué una magnífica copa pel segon lloc del concurs en la sardana de lluïment, i un altre trofeu en classificar-se segons dels grups comarcals i de Mataró. Transcrivim la ressenya: «A todos ellos, y en especial a su director y maestro, nuestra calurosa felicitación».

Conjuntament a la inauguració del Saló de Muntanya a la Biblioteca Popular de Caixa d'Estalvis Laietana, es va fer una selecta audició de sardanes celebrada a la Rambla, en la qual «fueron muchas las *rodones* que acudieron a nuestra llamada y que proporcionó a nuestros *dansaires*, en especial a nuestro grupo *Espiga d'Or*, unas horas de solaz esparcimiento en su interesante afición».

Parc Municipal de Mataró. S'hi reconeixen Joan Cebrià, Llorenç Sancho, Josep Sancho, Antoni Gallego, Pere Tarragó i Beatriu Tarragó.

El 1948 es formà una secció de folklore dins l'entitat a la qual no era aliena Espiga d'Or, que a continuació organitzaria lliçons per al coneixement de la sardana i la seva pràctica i divulgació; i, a causa d'això, el delegat de la secció facilitaria i promouria l'organització d'un aplec excursionista i sardanista per a un futur no massa llunyà.

Fou el 29 d'agost, a la Font Picant de Burriac, al veí poble d'Argentona. Es va nomenar una comissió, presidida per en Joan Cebrià, amb Enric Banet de secretari i els vocals de cada secció de l'entitat. A més a més, a l'aplec, amb una selecta audició de sardanes, també hi hagué una marxa de regularitat, concurs fotogràfic, campament i salts a la corda. Com es pot veure, un programa complet d'activitats.

Dins l'activitat de la secció, van registrar el vint-i-unè lloc amb premi en el Concurs de sardanes celebrat al poble de Cardedeu, el desè d'entre quaranta-cinc colles a Badalona, i també premi a Canet de Mar i Vic; a Tàrraga quedaren en divuitè lloc d'entre trenta-cinc colles participants, i a Montornès del Vallès també en divuitè lloc, amb premi especial. El mes de desembre participaren en el Concurs de Mollet del Vallès, i especialment al d'Arenys de Munt, on es classificaren en el novè lloc d'entre trenta colles participants.

Seguint en el temps, trobem que «empezando ya la temporada estival en la cual la manifestación de nuestra *dansa* es más extensa...», la colla procurava fer arribar el seu banderí als festivals de danses i concursos que es celebressin.

A principis de l'any 1949 hi hagué el projecte de tornar a fer «la celebración de un aplec similar al del pasado año en Argentona». Però el mes de maig d'aquell any morí Josep Punsola, autor de la poesia *L'Espiga d'Or* que donava nom al grup, motiu pel qual el mes de juliol s'anuncià que l'Aplec excursionista-sardanista es faria a finals d'agost. El lloc elegit fou el bosc de l'ermita de Sant Sebastià, a prop del veí poble de Sant Andreu de Llavaneres; «por dos coblas de reconocida solvencia se ofrecerán dos audiciones de sardanas, una por la mañana y otra por la tarde».

A partir d'aquesta destacada activitat, «nuestra colla la *Espiga d'Or* en el transcurso del presente año ha dado pruebas fehacientes de su amor a nuestra *dansa* acudiendo a los diferentes concursos y audiciones...».

El febrer del 1950 la colla participà en una exhibició de sardanes que s'organitzà a la vila d'Arenys de Mar; i també cal destacar les classificacions dels concursos de la província de Barcelona, amb l'onzè lloc obtingut per la colla durant l'any anterior.

Pel que es veu i trobem escrit, s'aconseguí que les parelles necessàries per a la formació del grup fossin suficients; això suposaria una nova estructuració del grup quant a parelles per a la formació integral del conjunt.

Amb aquesta premissa, la colla renovada dels seus participants feu la presentació de la temporada en un concurs celebrat a Granollers.

També estrenà la seva ensenya, on constava l'anagrama d'UEC; i, tal com diu, «sabrà poner el nombre en sitio destacado como corresponde».

Abans, però, ja havia estat designat el lloc per fer l'Aplec anual; donades les facilitats dels propietaris del terreny, es celebrà al «manantial» Modolell de Cabrera de Mar. Així, doncs, s'acordà que l'Aplec seria el 27 d'agost de 1950; destacarem que era un aplec excursionista-sardanista, com ja era habitual, amb campament i el seu interessant foc de camp, concursos tradicionals, marxes, jocs, etc.

Enguany s'estrenaria la sardana *L'Espiga d'Or*, amb música composta expressament pel músic i compositor Joan Tutó i lletra del poeta Josep Punsola.

Mentre la novella colla participava en diferents concursos, el darrer a la ciutat de Vic, classificant-se en dinovè lloc, en la passada Festa Major de Les Santes de

Mataró obtingué premi entre les nombroses colles participants.

El mestre Joan Tutó rep una batuta dels components de l'Orfeó Mataroní, amb motiu de la seva partença a San Pedro Soula —Hondures—, on morí l'any 1968.

Unió Excursionista de Catalunya

PROGRAMA

ESTRENO de la comedia en tres actos de costumbres montañosas, original de D. Esteban Albert Corp y adaptaciones musicales de D. Elisardo Sala

CAMI DE RAMATS

actuando de protagonista un auténtico pastor de l'Alt Pallars, el "Bercloire"

D. JUAN LLUIS

autor de las melodías que ilustran la obra.

REPARTO

Maria: D. Francisco Ribes
Vador: D. Juan Lluís
Toms: D. Amadeo Casanovas
Juli: D. José Reniu

con la colaboración del Grupo folklórico "ESPIGA D'OR" y el tenor D. Amadeo Casanovas de la Delegación Local de U.E.C.

Dirección Artística: D. José Reniu

II

PRESENTACION

DE LA

ORQUESTA DE CAMARA

de U.E.C.

integrada por prestigiosos profesores de nuestra ciudad y dirigida por el Maestro

D. JUAN TUTÓ

Interpretación:

1.ª ARIA (Alocución de D. Juan Tutó) *Ch. M.* *Pergolesi*

2.ª CONCIERTO GROSSO Op. 4, n.º 6 *Händel*

Larghetto e celloso

Allegro ma non troppo

MUSSETTE - Larghetto

Allegro

Allegro

Secundaria las actividades directrices de la Comisión Organizadora de las FERIAS, la Delegación Local de la U.E.C. ha querido sumarle al entusiasmo y colectivo esfuerzo de toda la ciudad, para dar un mayor auge, amplitud y prestigio a las TRADICIONALES FERIAS que, rematadas con la edición de los STANDS donde se exponen los progresos y novedades de nuestra industria y nuestra agricultura, cobran un interés que trasciende ya del ámbito exclusivamente local, convirtiéndose en un Cartamen al que concurren nuestros visitantes desde todas las villas y villorrios de la Comarca del Maestrat.

Es aieno ave, nuestra actividad, que cobra de caritativo una ORQUESTA DE CAMARA integrada por los más prestigiosos músicos de nuestra localidad, bajo la dirección del mismo virtuoso D. JUAN TUTÓ ha organizado esta GRAN GALA EXCURSIONISTA en la que se presentará por primera vez en público, o lo por que esta selecta formación, una ópera y original comedia de nuestro conocido el dramaturgo catalán D. E. ALBERT CORP, titulada "CAMI DE RAMATS" glorioso un suceso ocurrido en "nuestras montañas del Maestrat, cuando bajo los pastores para "Bercloire" en estos aragoneses parajes.

JUAN LLUIS al famoso "Bercloire" que antaño fué "Bercloire" en su pueblo natal del Pallars, y ahora se ha hecho intérprete de las melodías, danzas y leyendas de aquella comarca pirenaica, para los públicos más selectos de nuestra patria y del extranjero, ofrecerá al papel de protagonista de esta obra, escrita expresamente para él.

Un grupo de nuestra Sección Sardanista "ESPIGA D'OR" danzará el ballet grotesco LA TIROTITAINA.

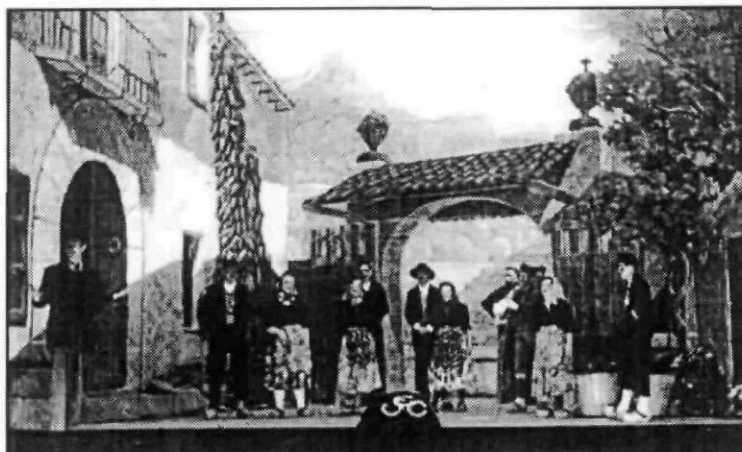
Nuestra mayor satisfacción será al haceros proporcionar a Vds. una edición de la obra conservará un glorioso recuerdo

La Junta

Programa de l'obra *Camí de ramats*.

Aquí es féu un parèntesi en l'activitat de la colla, ja que el dia 17 de març de 1951, en el Teatre Clavé de la Rambla, participà a la Gala Excursionista amb l'obra *Camí de ramats*, d'Esteve Albert i Corp, «obra teatral de recio sabor montañero», segons la notícia, en la qual els components col·laboraren en el ball i «danzaba el ballet grotesco la Tirotitaina». Fou l'estrena «de la comedia en tres actos de Esteban Albert Corp y adaptaciones musicales de D. Elisardo Sala». Cal destacar que hi actuà com a protagonista «un auténtico pastor de l'Alt Pallars, el *flabiolaire* Juan Luis, autor de las melodías». La direcció artística fou a càrrec de Josep Reniu, «con la colaboración del grupo folklórico *Espiga d'Or* y el tenor Amadeo Casanovas de la delegación local de U.E.C.»

La colla sardanista Espiga d'Or al Teatre Clavé de Mataró, en la representació de l'obra *Camí de ramats*, d'Esteve Albert, que també féu la presentació.

A la foto, J. Bosch, Antoni Tarragó, Clara Genisans, Francesc Vilar, Beatriu Tarragó, Josep M. Fadó i Font, Aurora Prat i Pere Fornells. Mataró, 25 de juliol de 1946.

Després d'aquesta gala, el grup tornà a les seves habituals participacions en concursos. Es classificà en el vint-i-quatrè lloc, de cinquanta-quatre colles participants, en el concurs celebrat a la vallesana població de Cardedeu.

Seguidament, s'anuncià un nou aplec sardanista i excursionista per als dies 15 i 16 de setembre, que es celebrà en els terrenys del «manantial» Ballot del poble d'Argentona, mercès a les facilitats donades pel seu propietari, així com per l'Ajuntament del poble. Les audicions de sardanes foren amenitzades per dues cobles de renom, Maresme i Mataró. D'aquest aplec, hem de destacar que, a part del campament, s'hi féu el primer concurs d'arrossades; al final, es va cloure amb una selecta audició de sardanes a Mataró.

Mentre, la colla participaria als concursos de les poblacions de Torelló i Caldes d'Estrac; en el primer, es classificaren en onzè lloc i, en el segon, el de Caldetes, en setè, d'entre les moltes colles que hi participaven. Fem esment, també, que a la vila de Ripoll foren premiats per treure netament la sardana revessa.

La sardana revessa –dansa o simplement revessa–, era la que, per la seva dificultat (hom sol repetir-hi un motiu melòdic relativament curt), desorienta el que compta els punts. En els concursos de sardanes, ultra la sardana de lluïment per als dansaires, hi sol haver sempre la revessa, generalment d'estrena, amb vista a escollir el millor comptador.

Ens parlava d'aquesta dificultat en Josep Fadó i Vidal, component de la colla, que durant aquella època va ser un molt bon comptador, validant així la millor classificació en el concurs on prenen part.

A Sant Andreu de Llavaneres feren una veritable exhibició, acompanyant la colla Mataró.

Després d'aquesta activitat en els aplecs convocats i organitzats per UEC Mataró, la colla va participar en el concurs celebrat a Barcelona amb motiu de les Festes de la Mercè, classificant-se en un destacat dinovè lloc entre gairebé un centenar de colles participants, la qual cosa feia ressaltar la seva vàlua; segons una nota que recollim, «no es vano el esfuerzo y tesón puestos en el empeño de dignificar nuestra *dansa* y señala la progresión ascendente y singular valía de esta *Colla*.»

Al mateix temps, s'iniciaren cursets amb una selecció de petits dansaires, que s'agombolaren sota el nom de colla Patufets, a redós de la germana gran, Espiga d'Or.

L'any 1951 finalitzà ple d'activitats, per això fem un resum de les seves participacions a concursos.

A Cardedeu, d'entre cinquanta-cinc colles, es classificaren en el vint-i-quatrè lloc; a Mataró, d'entre vint-i-una, en catorzè lloc i premi comarcal; a Torelló, de vint-i-quatre colles, en onzè lloc amb premi; a Ripoll, de vint-i-cinc colles, en desè lloc, amb el premi assolit amb la revessa i premi especial; a Barcelona, de quaranta-quatre colles, en vint-i-vuitè lloc amb premi; a Sant Sadurní d'Anoia, de vint-i-una colles, en novè lloc amb premi; s'ha de destacar una altra actuació a Barcelona, en dinovè lloc, d'entre noranta-vuit colles; a la població d'Arenys de Munt assoliren el vuitè lloc amb premi, d'entre vint-i-una colles; i, únicament, en el Concurs de la ciutat de Girona no es classificaren, finalitzant l'any amb les exhibicions a Sant Andreu de Llavaneres i a la ciutat de Mataró. Com veiem, un any ple de premis.

En començar l'any 1952, trobem que en la colla Patufets «destaca el interés puesto por sus componentes, ya que ha sido necesario llegar a la selección para la organización definitiva de la *colla*».

Pel maig, la colla gran participà al Concurs de sardanes celebrat a la població vallesana de Cardedeu, on obtingué el tretzè lloc d'entre seixanta-tres colles participants, i al Maresme, al de Canet de Mar, on es classificaren en vuitè lloc d'entre trenta colles; el juliol van anar a Figueres; cal destacar que en el Concurs de Granollers guanyaren el primer Premi comarcal d'entre seixanta-una colles, i el vint-i-unè lloc de la classificació general.

Més endavant de la temporada, s'escollí la data del 28 de setembre per organitzar l'Aplec anual, a més del campament i el II Concurs d'arrossades, que es faria a prop de l'ermita de Sant Bartomeu, al terme d'Òrrius.

En un altre destacat concurs, en el qual participaren diverses vegades, el de la vila de Mollet, destacaren en vint-i-unè lloc d'entre quaranta-set colles.

Finalitzà l'any 1952 amb una colla ben formada, tant per l'activitat que duïen a terme com per dur representades les sigles d'UEC en la seva ensenya.

Troblem una glosa en el butlletí extraordinari de l'entitat, on diu:

«Y muy pronto entre las *colles* que tejen las múltiples *anelles* en las grandes audiciones apareció la nuestra descollando por la justeza, el donaire y la alegría con que ejecutaban los diversos pasos... la veracidad de nuestro acierto son la infinidad de trofeos ganados...».

I també esmenta la lletra que va fer Josep Punsola, quan diu:

«...Glosando el sentimiento de la *colla* de la Espiga d'Or a la que nuestro compañero Juan Tutó dotó de la música correspondiente para que tuviéramos una sardana genuina y propia...».

I acaba: ...«Sabemos que la Espiga d'Or responde perfectamente al mejor sentido del sardanismo».

I, al final de l'article, recalca:

«Tal vez un día podamos constituir nuestro *esbart* para la ejecución de otras típicas danzas, ya que el mejor augurio de la competencia y aptitud de nuestros danzarines nos lo deparó su intervención en la obra de teatro *Cami de ramats*, del compañero Esteve Albert y Corp, donde interpretaron en Mataró y Barcelona la *Tirotitaina del Pallars* y el *Ball de la morra* con una perfección inusitada».

S'hi reconeixen J. Tarragó, J. Fadó i Font i Pere Fornells.
Canet, 7 de setembre de 1947.

S'hi reconeixen Pere Fornells, Pere Tarragó, J.M. Fadó i Font i Valquíria Massafrets Mataró, 15 de novembre de 1948

Com a final de la temporada i de les activitats sardanístiques en concursos i aplecs, la colla participà al sempre interessant concurs que es convocava a la capital catalana i al no menys de la ciutat de Banyoles, en el qual es classificaren en el vint-i-unè lloc d'entre quaranta-set colles participants.

A mitjans de l'any 1953 es recorda l'activitat de la colla en unes actuacions a Cardedeu, a la població de Gelida i a la Ciutat Comtal. En la primera, quedaren classificats en vint-i-unè i vint-i-tresè llocs, respectivament. A la Festa Major de Mataró, les Santes, obtingueren, d'entre els participants, el desè lloc de la classificació general i el primer de la comarca del Maresme. Al concurs convocat a la vila de Torelló, el vuitè lloc d'entre les dinou colles que hi participaven, i a l'Aplec de la veïna vila de Caldetes, l'onzè lloc d'entre trenta-una colles.

Una glosa llarga i interessant del mes d'octubre assenyalava:

« De muy interesante la actuación de nuestra colla... debemos sobremanera resaltar esta temporada el conseguir el primer lugar con ciento treinta y nueve puntos entre todas las collas de nuestra comarca del Maresme por su actuación en otros tantos concursos, lo que la señala como una de las collas locales que mejor labor sardanista desarrollan hasta el presente»

I acaba:

« Ha obtenido en Canet de Mar el séptimo lugar entre treinta collas participantes, en la villa del Masnou el dieciseis entre cuarenta y en Igualada también el dieciseis entre cuarenta».

En el butlletí extraordinari d'UEC Mataró de l'any 1953, es destacava la casualitat de l'aniversari, que coincidia amb el de la colla:

«...Y no ha sido solamente en los aplecs y concursos de nuestro Maresme... hemos efectuado desplazamientos por el Bages, Conca de Odena y Panadés ... nos ha colocado en lugar bien destacado entre las demás collas hasta el punto que llevamos la delantera entre nuestros comarcanos... por la satisfacción de ver que vamos superándonos en el arte y gracia que entraña nuestra típica danza.

...La letra que nos dedicara el malogrado Punsola, por la inspiración paralela y feliz del compositor Tutó... y la voz de la tenora difunde por los ámbitos de nuestro país con aplauso y alborozo de sardanistas... al hondo sentido de compañerismo y amor a la sardana».

I el desembre es llegia en el butlletí: «... Ha ingresado últimamente como componente de la misma el compañero sardanista Salvador Bot, el cual vitalizará nuestra *rodona*...».

La temporada finalitzà, assolint el vint-i-tresè lloc en el Concurs celebrat a Barcelona, d'entre més de cinquanta colles, i s'ha de destacar l'assistència al Concurs de Vilafranca del Penedès, amb motiu de la Feria del Vino, trobant-se «con los amigos excursionistas de la delegación hermana de Olesa de Montserrat».

L'any 1954 començà amb la participació en el Concurs de revesses organitzat a Mataró, on es classificaren en tercer lloc d'entre les colles participants a aquesta modalitat. El butlletí de gener deia que van organitzar un sopar de germanor, amb l'assistència de tots els membres de la colla i familiars al local social de l'entitat.

Aplec de sardanes d'Argemona.

S'hi reconeixen Pere Tarragó, Joan Bosch, G. Comas, Valquiria Massafrets, J. Tarragó, Pere Fornells i J.M. Fadó i Font.

No fou fins més avançat l'any que participaren en els concursos de la vila de Montcada, i també a la Ciutat Comtal i altres llocs que no esmenta. Si que destaca, pel setembre, haver participat a la vila de Caldetes, on es classificaren en l'onzè lloc de la general, a Torelló, en el vuitè i, a la capital de la Plana, Vic, en el quinzè.

També participaren en la Festa Major de la ciutat, Les Santes, on es classificaren en un meritori segon lloc. És la darrera activitat que trobem anotada aquest any.

A començaments de l'any 1955, en l'apartat de la secció de folklore, el butlletí ens diu que «continúa habitualmente sus lecciones y entrenamientos» i que esperen, per a la propera temporada, els fruits d'una bona classificació als concursos i aplecs als quals «nuestra *ensenya* está representada por esta simpática *colla*».

I més endavant, en una altra ressenya del butlletí, trobem que:

«... Nuestra *colla*, heraldo de nuestro emblema en los *aplec*s y concursos sardanísticos, obtiene señalada clasificación en un concurso celebrado en la Ciudad Condal, de los primeros de la temporada que se inicia...»

Ja més entrat l'any, ens consta que la colla féu acte de presència a l'Aplec d'Argentona, en un concurs celebrat a la llunyana vila de Mollerussa i en el destacat Concurs Regional celebrat a Torelló, on va aconseguir un meritori tercer lloc; també participà en el de Mataró, on va assolir el segon lloc del concurs de revesses i el quart en la sardana de lluïment, i en el de la veïna vila de Caldetes i de la Ciutat Comtal, amb moltes colles participants.

La nota de l'apartat de folklore del butlletí, destacava:

«Durante estos meses estivales ha hecho acto de presencia... ..Lleva nuestra *ensenya* a través de innumerables pueblos y ciudades de nuestra región, patentizando así el vínculo de unión que une a todos sus componentes en el bello decir de nuestra *dansa*».

No voldríem acabar aquest any 1955 sense transcriure del butlletí extraordinari, editat amb motiu del vintè aniversari de l'entitat i que coincideix amb el desè de la colla, la importància que donava als qui, durant aquells primers anys, «sentaron las bases de una colaboración que se resume en ejecución de nuestra *dansa* en concursos i *Aplecs* bajo el signo de nuestro anagrama».

«Han conseguido laureles y premios, pero el mejor premio es el que su nombre, junto con el de Unión Excursionista de Cataluña, sea conocido y apreciado tanto en esferas sardanísticas como fuera de ellas... este nombre que José Punsola ideó para los primeros componentes de nuestra *colla*. Esta *Espiga d'Or* maravillosamente cantada por nuestro poeta en bellos versos y que Juan Tutó rimó en la música alegre y viril de una sardana...».

I acaba: «...Y como dice el poeta»:

«Perquè et duem a dins del cor
i perquè ets tota la vida».

Pel maig de l'any 1956, i després d'aquest desè aniversari d'activitats i presència en aplecs i concursos, valorem el comentari que trobem escrit com una continuació, ja que «con la asistencia a los continuados ensayos, nuestra *colla* sigue su puesta a punto... en los próximos meses...». Fou la seva participació als concursos de Cassà de la Selva, Granollers i també el convocat a Barcelona a redós del Poble Espanyol de l'Exposició Universal, amb un treballat dotzè lloc, i un altre al del Poblenou, on es classificaren en el vint-i-dosè lloc.

Valorem el segon lloc aconseguit d'entre més de cinquanta colles a la vila de Gràcia, i també en les festes de Sant Cristòfol, on féu una celebrada exhibició, afegint la possible actuació a la Festa Major de Mataró. No trobem, però, més endavant, constància d'aquesta actuació. Sí que destaca la del concurs celebrat al Poble Espanyol de Barcelona, on assoliren el sisè lloc d'entre quaranta colles, i ressalta l'assistència als concursos de la ciutat de Terrassa i el Vendrell.

Com a colofó de l'any, el butlletí extraordinari de l'entitat destacava un resum de les activitats, que acaba quan l'articulista escriu:

«Pocos son los que físicamente conocen los componentes de nuestra *colla*. Ellos no pueden muchas veces asistir a los campamentos y excursiones montaÑeras... van a los *aplec*s, a los concursos, a estos *aplec*s que antaño

tuvieron tanto éxito en las incipientes entidades excursionistas... concurso domingo tras domingo... por todo el ámbito de nuestra región donde se celebran, llevando el control de su *rodona*. El anagrama de nuestra entidad se conoce y a través de ellos nuestra ciudad... sienten verdaderamente pertenecer a la *Espiga d'Or* de Unión Excursionista de Cataluña de Mataró».

L'any 1957 començà amb el nomenament d'un altre delegat de la colla que representaria la junta directiva, «el veterano en las lides sardanistas, el consocio Cebrià».

Joan Cebrià (el primer de la dreta), junt amb la colla l'any 1957, al bassiol del Parc municipal, al costat de la caseta del Negrito, en una audició que es féu en el recinte i que ressaltava l'esplèndid conjunt dels nois i noies que el veterà sardanista conduïa a través dels desplaçaments a molts indrets del país, «logrando una mejor continuidad en la labor encomendada. Dicha elección ha recaído en el consocio Narciso Federico.» Acabava la nota esmentant que assistirien al repartiment de premis del Campionat de Catalunya de Sardanes, que es celebraria a la Ciutat Comtal.

En plena activitat i amb el nou delegat com a conductor de la colla, participaren als concursos convocats a la vallesana ciutat de Granollers i per la CNS de Barcelona –Central Nacional Sindicalista–, que organitzà un festival sardanistic. I en el concurs celebrat a Martorell, en el qual també participaria la novella colla d'UEC d'Olesa de Montserrat, destacà en onzè lloc d'entre les vint-i-sis colles participants.

The image shows a handwritten musical score for a sardana. The title 'Bell record' is written at the top, and 'Mataró 1957' is written at the bottom right. The score is written on ten staves, with various musical notations including treble and bass clefs, time signatures (2/4, 3/4, 6/8), and dynamic markings like 'dolce', 'mf', and 'ff'. The score is a single melodic line, likely for a single instrument or voice.

Partitura de la sardana *Bell record*, de J. Tristany.

Components de la colla Ilurenca, amb Joaquim Tristany (el tercer de baix), autor de la sardana *Bell record*. Segons notícies, alguns dels seus components s'integraren a la colla Espiga d'Or. Hi trobem Lluïsa d'Aleñà, Antoni Aleñà, Herminia Casas, Manel Marc, Montserrat Romeu, Jordi Farreras, Antoni Macià, Carme Vilanova, Joaquim Tristany, Montserrat Serra, Jaume Planella, Paquita Vilanova i Narcís Federico.

Ressaltem dins les activitats, ja més avançada la temporada, el fet d'encertar plenament la sardana revessa i el primer premi al concurs convocat a Castellfollit de la Roca: el desè lloc en la sardana de lluïment al Concurs de Barcelona, el vuitè i sardana revessa a l'Aplec de Cardedeu i, finalment, a Berga, el quart premi amb la sardana de lluïment i el tercer especial amb l'encert de la revessa.

En aquest any d'activitats i recollida de trofeus, en el Concurs de sardanes celebrat durant les Santes, destacà la interpretació de Joaquim Tristany Gual, soci d'UEC, amb la sardana de germanor que havia compost titulada *Bell record*:

«Lluny de tu segueixo recordant, aquell temps passat i tan feliç que enyoro, les hores viscudes que mai més vindran, dolça Catalunya aimada esperant el dia del retorn (prou trigarà) jo no podré mai oblidar.

Sol i trist enyoro sempre aquells records de la terra catalana, terra de joia i amor... sentint l'enyor de nostra terra, tan dintre el cor que tot és un sofrir, en somni admiro ta grandesa, comparant tot el que em falta aquí... us veig oh dolça moreneta, verge de tots els catalans, des del cim de Montserrat la serra, pregueu perquè un dia pugui dar-vos les mans... tot puntejant ballant sardanes, saltironant d'ací i d'enllà Repuntejant la nostra dansa, crec sentir-me més català, tot es fa fosc oh dissort aquell somni tan dolç s'ha acabat, unes negres penombres em deixen tot jo, sospirant, delirant... i és perquè el fi del despertar s'atansa i oniple de pena tot el cor, tot voltat de somnis i enyorances, ara sols em resta,

A – quell Bell re – cord...»

Bell Record (piano)

[illegible]

Partitura de la sardana *Bell record*, de Joaquim Tristany.

D'aquesta sardana, ens en dona notícia Joaquim Tristany i Gual; confirmant que és l'autor que esmentem, va ser estrenada l'any 1957 i instrumentada pel compositor i músic Simó Comas i Vivé; el seu context tècnic és el de la sardana de vint-i-tres tirades de curts i vuitanta-set de llargs, i fou ballada per primera vegada per la colla l'Anella d'Or, de la ciutat de Mataró.

En el Campionat de Sardanes Reverses, cal esmentar i aplaudir les quatre sardanes que figuraven al programa, inèdites i del mateix autor, el qual va rebre l'aplaudiment de les nombroses colles assistents a l'Aplec, ja que les composicions reunien, a més de la tècnica necessària, la melòdica inspiració de la sardana.

Després de la composició de sardanes a càrrec d'un soci de l'entitat, la colla rubricà l'activitat dins el món sardanístic quan obtingué el novè lloc i encertà la sardana revessa en un concurs celebrat a la marinera vila de Portbou; en el de la vila de Torelló, el cinquè lloc en la sardana de lluïment i la revessa, i, encara, en la vila de Ripoll, el novè lloc i també la revessa, que van encertar en la trobada a la ciutat de Badalona, amb el dotzè lloc a la classificació de colles participants.

I mentre ens donaven notícia de l'auge de trofeus de la temporada, destacava l'entrada de nous elements femenins a la rodona, «inyectando sabia nueva a esta veterana Sección».

En acabar la temporada, per la tardor, destacà el novè lloc d'entre les quaranta colles participants en el concurs convocat a Barcelona per les Festes de la Mercè, en les quals es celebrà el Campionat Regional de Sardanes, fita molt ben aconseguida i desitjada per moltes colles d'arreu de Catalunya que hi participaven.

Ben diferentment elogiada fou la seva presència en la gran anella que donà realç i vistositat a la festa d'inauguració del nou camp del Futbol Club Barcelona. Això era l'any 1958...

Vicenç Aris i Julià

FONTS DE CONSULTA

Butlletins d'Unió Excursionista de Catalunya de Mataró.

Col·laboració de Pere Fornells i Josep M. Fadó i Font, Narcís Federico, Joaquim Tristany i Gual, Francesc Tutó i Làzaro, Joan Vilar i Vidal, Francesc Gurri i Miquel Reniu.

En l'edició de la *XX Sessió d'Estudis Mataronins*, en la meva comunicació «Recordant Mataró... del setembre de 1937 al juliol de 1938 (fragments)», a la pàgina 192, on deia que «en Llovet de l'Iris va morir d'un atac de cor que li vingué mentre es trobava en un fort combat», hauria d'haver dit que la seva mort no es va produir de cap manera en combat.

Vicenç Arís